

BALTIC : YOUTH : IMPACT

Vajaduste hindamine ning parimate praktikate ülevaade ja soovitused

Balti riikide noorteühenduste
ja sotsiaalsete ettevõtete mõju
hindamise vajadused ning
parimad praktikad

2021

Läti Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustik
Regita Zeiļa ja Līva Švarce

Läti Noorteühenduste Liit
Renāte Mencendorfa ja Marija Cīrule

Stories for Impact
Jaan Aps ja Carmen Akkermann

Eesti Noorteühenduste Liit
Triin Roos ja Gerli Parve

Geri Norai LT
Jurgita Ribinskaitė-Glatzer ja Rūta Žulpaite

Projekti kaasrahastab Euroopa Liit läbi Erasmus+ programmi.

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu toetamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.

Sisukord

4	Sissejuhatus
5	Mõju definitsioon
6	Ülevaade varem tehtud uuringutest
8	Veebiküsitluse tulemused
9	Organisatsioonid, kes mõõdavad oma mõju
10	Organisatsioonid, kes ei mõõda oma mõju
11	Süvaintervjuude tulemused
12	Kokkuvõte
13	Ülevaade Balti riikide parimatest praktikatest
14	Andmete kogumine
17	Mõju hindamine
21	Mõju hindamise tulemused ja nende kommunikeerimine

Sissejuhatus

Selle uuringu eesmärk on anda ülevaade, **kas ja kuidas noorteühendused ja noortega tegelevad sotsiaalsed ettevõtted kolmes Balti riigis - Eestis, Lätis ja Leedus - oma mõju hindavad ning tuua tuua erinevaid näiteid, et anda teistele organisatsioonidele näpunäiteid oma organisatsiooni mõju hindamiseks.** Soov on saada rohkem teavet mõju hindamise senisest kogemusest ja põhjustest, miks organisatsioonid seda teevad. Lisaks hetkeolukorra kaardistamisele on projekti eesmärk selgitada välja, milliseid mõju mõõtmise ja hindamise vahendeid on organisatsioonidel veel vaja, et oma mõju veelgi efektiivsemalt mõõta. Samuti annab see dokument ülevaate, miks mõned organisatsioonid oma mõju ei mõõda, mis motiveeriks neid seda tegema ning milliseid oskuseid ja tööriistu on mõju hindamiseks vaja. Lisaks tutvustatakse Balti riikides tegutsevate organisatsioonide parimaid mõju hindamise näiteid.

Käesolev dokument võtab kokku **esimese etapi tulemused viie Baltikumis tegutseva organisatsiooni ühisprojektist "BALTIC : YOUTH : IMPACT"**, mille eesmärk on lahendada sotsiaalse mõju hindamise probleem, parendades sotsiaalse mõju hindamise alaseid teadmisi, oskusi ja tunnustamist Balti riikides. **Projekti põhieesmärkideks** on parandada noorteorganisatsioonide juhtide ja noorsootöötajate võimekust ning oskusi sotsiaalse mõju juhtimisega seotud teemadel: mõju jälgimine, mõõtmine, hindamine ja selle kommunikeerimine. Läbiviidud uuringute põhjal töötatakse välja materjalid, mis aitavad noorteühendustel ja noortega tegelevatel sotsiaalsetel ettevõtetel hakata oma mõju mõõtma ja hindama või teha seda senisest tõhusamalt.

Uuringute läbiviimine on projekti esimene faas ning see koosneb mitmest etapist. Esiteks tutvusid autorid kolme Balti riigi noortepoliitika dokumentide, strateegiate ja varasemate uuringutega, et näha, kui palju on mõju teemat käsitletud ja millises kontekstis on seda tehtud. Teiseks viidi läbi veebiküsitlus, mis saadeti vastamiseks erinevatele noortega tegelevatele sotsiaalsetele ettevõtetele ja noorteorganisatsioonidele nagu noorteühingud ja osaluskogud, ülikoolide üliõpilasesindused ja klubid ning noortevaldkonnas tegutsevad sotsiaalsed ettevõtted.

Veebiküsitlus viidi Eestis läbi 15.-28. veebruaril, Lätis 15. veebruarist kuni 25. märtsini ja Leedus 15. veebruarist kuni 5. märtsini 2021. aastal. Igas Balti riigis vastas küsitlusele 19 organisatsiooni, seega koguti Baltikumi peale kokku 57 organisatsiooni vastused. Ehkki esialgne eesmärk oli igas riigis koguda vähemalt 30 vastust, leidsid uuringu läbiviijad, et kogutud vastuste hulk annab esindusliku ülevaate noorteühenduste ja sotsiaalsete ettevõtete hoiakutest ja tavadest ning seetõttu hinnati vastuste arvu vajadus ümber. Kolmandaks viidi igas riigis läbi viis süvaintervjuid - neist kolm nendega, kes oma mõju mõõdavad, ja kaks nendega, kes seda ei tee.

Mõju definitsioon

Noorteorganisatsiooni või sotsiaalse ettevõtte mõju on organisatsiooni tegevuse mistahes mõju üksikisikutele, rühmadele või ümbritsevale keskkonnale. Kõige lihtsam viis mõju hindamiseks on vastata küsimustele “Millised muutused toimuvad tänu meile?” või “Millised on need muutused, mis jääksid toimumata, kui me oma tegevusi ei korraldaks?”.

Erinevad mõjud võivad olla positiivsed või negatiivsed, kavandatud või tahtmatud. Tavaliselt mõjutavad noorteühendused noorte hoiakuid, teadmiseid, oskusi ja kogemusi ning tingimusi, kus või kuidas nad elavad.

Kavandatud positiivsed mõjud on tavaliselt seotud organisatsiooni missiooni, visiooni ja põhieesmärkidega. Noorteorganisatsioonide puhul võib olla ka palju planeerimata positiivseid mõjusid, näiteks kui organisatsiooni eesmärk on eelkõige teatud teemadel noori harida ja aktiveerida, siis protsessi käigus saavad noored ka projekti juhtimise ja meeskonnatöö oskuseid.

Negatiivsed (tavaliselt tahtmatud) mõjud võivad ilmnedas siis, kui tegevused on puudulikud või ebakvaliteetsed, näiteks noored saavad kogemusi, mida nad peavad halvaks või igavaks, ilma võimaluseta oma kogemusi peegeldada, neist õppida ja areneda. Samuti võivad negatiivsed mõjud ilmenda seoses niinimetatud alternatiivkuluga: noored kulutavad aega väiksema mõjuga tegevustes osalemisele, samal ajal kui nad saaksid teha tegevusi, mille mõju oleks suurem.

Kokkuvõtlikult võib öelda, et noorteorganisatsioonina edukas olemine tähendab positiivse mõju avaldamist, vältides ja vähendades noortele avaldatavaid negatiivseid mõjusid.

Ülevaade varem tehtud uuringutest

LÄTI

Läti noortepoliitika alusdokumendiks on [noorteseadus](#) ning seal on kirjas, et noortepoliitika kõige olulisem ülesanne on tagada noortele isiksuse arengu sobivad tegevused. Teenuste ja tegevuste eesmärgiks on lisaks arenguvõimaluste loomisele valmistada noored ette ühiskonnas ja tööturul toimetulekuks. Riiklikul tasandil koostatud aruanne "[Omavalitsuste noorsootöö analüüs ja noorsootöö mudelite väljatöötamine Lätis](#)" osutab aga, et poliitikat arendatakse kui noorte kaasamise protsessi, kuid sageli on puudu asjakohased andmed ja tõendid. Seetõttu tekib raskusi iseseisva ja pädeva poliitikavaldkonna strateegiliseks kavandamiseks, kus prioriteetideks oleks seatud noorsootöö kvaliteet ja mõju. Noortepoliitika rakenduskava 2016 - 2020 [vahehindamine](#) näitas, et jätkusuutliku ja sihipärase arengu saavutamiseks on vaja määratleda noorsootöö vastutusvaldkonnad, sihtrühmad, konkreetset

tegevused ja saavutatud tulemused nii individuaalsel kui ühiskondlikul tasandil. Noortepoliitika väljakutsetega tegelemine on noorte ettevõtluse tugevdamiseks ja arendamiseks hädavajalik, et noori ettevõtlusesse ja kodanikuühiskonda kaasata.

Üheks noortepoliitika põhinäitajaks on noorte osalemine noorteühendustes ja muudes vabaühendustes. Läti noortepoliitika üheks probleemiks on aga noorteorganisatsioonide [aktiivsuse langus](#) (nt noorte osaluse vähenemine), mille põhjuseks on noorteorganisatsioonide vähenenud võimekus ja kogemuste puudumine haldusprotsesside rakendamisel. Noorteorganisatsioonide tugevdamiseks on vaja neile luua juurdepääs asjakohastele ressurssidele ja motiveerida noori oma oskuste ja teadmistega nendesse panustama.

EESTI

[Uues noortevaldkonna arengukavas 2021-2035](#) tuuakse mitmel korral prioriteedina välja noortevaldkonna mõju ja tasuvuse hindamist, kuid noorteühendusi eraldi ei mainita. Noorteühenduste liikmete ametlikku arvestamist soosivad nii riiklikud arengudokumendid kui noorteühenduste rahastusmudel, kuid noorte kaasamise osas pole eraldi mõju eesmäärke sõnastatud. See võib viia selleni, et riik nõuab noorteühenduste toetuse saamise tingimusena minimaalset liikmete arvu, kuid ainult osalejate tõendamine ei pruugi aidata sisuliste mõju eesmärkide saavutamisele kaasa.

Varem on noorteühenduste mõju Eestis uuritud vaid ühel korral. Riigikantselei ja Eesti Noorteühenduste Liidu eestvedamisel 2018. aastal tellitud [analüüsis](#) selgus, et enamik noorteühendusi mõõdab organisatsiooni tegevusi ja tulemusi ebaühtlaselt ega hinda oma mõju. Tuli välja, et enamasti on noorteühendused täpselt paika pannud, millise sihtrühmaga seoses nad soovivad muutuseid luua, kuid tulemuste mõõtmine jääb peamiselt tegevustes osalejate kokku lugemise tasandile (nt koolitavate arv). Isegi kui tagasisidet koguti, ei tehtud seda viisil, mis võimaldaks andmeid võrrelda ja nendest järeltõu teha, ning tegevustes osalemise mõju tavaliselt ei mõõdetud. Analüüsis märgati ka seda, et läbimõeldud ülesehitus ja ülesannete jaotus noorteühendustes ei tähenda automaatselt suuremat liikmete arvu ja tõhusamaid tegevusi.

LEEDU

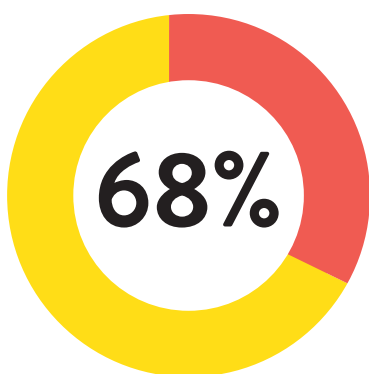
2020. aastal Leedu Noorteühenduste Liidu poolt läbiviidud [uuringust](#) selgus, et noorte osalus noorteorganisatsioonide tegevuses mängib olulist rolli noorte aktiivseks kodanikuks kasvamisel ja suurendab nende osalust oma kogukonna tegevustes. Lisaks loob see võimalusi noorte vajaduste paremaks kaardistamiseks, erineva taustaga noorte esindamiseks ja noorte kaasamiseks noori puudutavate poliitikate kujundamisse. Uuringus rõhutatakse ka seda, et noorteorganisatsioonide töötajate

pädevused on organisatsiooni eduka töö ja teenuste pakkumiseks üliolulised. [“Noorte probleemide uuring, 2020”](#) näitas noorte osaluse langust noorteorganisatsioonide tegevuses. Aastatel 2010-2011 ja 2020 kogutud andmete võrdlus näitab noorte osaluse langust vabaühendustes ja nende tegevustes 9,20%-lt 0,9%-le. Samuti selgus, et noorte osalus vabatahtlikus töös on kolm korda langenud ja 80% uuringus osalejatest pole kunagi vabatahtlikku tööd teinud.

Varem läbiviidud uuringute kokkuvõte

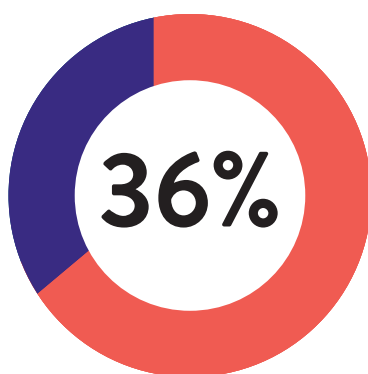
Kolmes Balti riigis on noorteorganisatsioonide ja sotsiaalsete ettevõtete mõju hindamise ja juhtimise kohta vähe sisukaid uuringuid. Noortepoliitika dokumendid ja varasemate uuringute tulemused aga näitavad noorteorganisatsioonide tähtsust ühiskonna arengus, kuid paljudel organisatsioonidel on keeruline oma mõju mõõta ja hoida liikmeskonda aktiivsena. On selge vajadus käsitleda mõju mõistet noorsootöös ja osalemise valdkonnas, et luua ühine arusaam sellest, mis on mõju, miks selle mõõtmine ja hindamine on vajalikud ning milliseid vahendeid kasutada, et mõju hinnata ja juhtida. Mõju hindamise süsteemi väljatöötamine ei aita organisatsioonidel lihtsalt oma mõju hinnata, vaid kavandada ka mõjusamaid tegevusi, et rohkem noori kaasata.

Veebiküsitluse tulemused

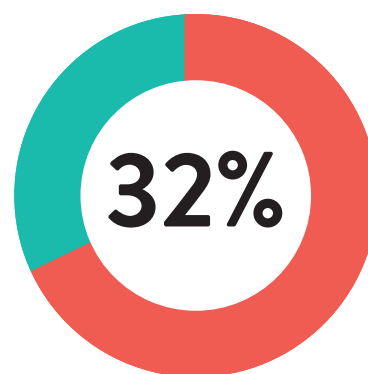
● mõõdab mõju
● ei mõõda mõju

LÄTI

● mõõdab mõju
● ei mõõda mõju

EESTI

● mõõdab mõju
● ei mõõda mõju

LEEDU

Kolmes Balti riigis läbi viidud veebiküsitluses selgus, et Lätis mõõdavad mõju 13 organisatsiooni 19-st. Eestis 7 19-st ja Leedus 6 19-st. Tuleb meeles pidada, et need tulemused põhinevad vastajate enesehinnangul, mis sõltub omakorda sellest, kuidas tõlgendatakse mõju mõõtmist.

Organisatsioonid, kes mõõdavad oma mõju

26 organisatsiooni, kes oma mõju mõõdavad, tõid välja, et mõju mõõtmine ja hindamine aitab neil mõista oma rolli ühiskonnas ja näha, kas nende tegevus toob osalejate ellu positiivseid muutuseid. Samuti toodi välja, et see on väga oluline, et teenida välja avalikkuse ja partnerite usaldus, leida rahastajaid ning tõestada töö olulisust nii olemasolevatele kui tulevastele toetajatele. Lisaks annab tagasiside teavet selle kohta, mida organisatsioonis tuleb muuta, kas tehtud tegevustel on olnud piisav mõju ja kuidas on need tegevused aidanud kaasa strateegiliste eesmärkide saavutamisele.

Toodi välja, et mõju hindamise tulemused on vajalikud ka tõhusaks kommunikatsiooniks.

Nendest 26st organisatsioonist, kes oma mõju mõõdavad, 13 mõõdavad oma organisatsiooni kõikide tegevuste mõju ja 7 ainult rahastatud projektide mõju, sest rahastaja on selle üheks tingimuseks seadnud. 9 organisatsiooni märkisid, et mõõdavad teatud tegevuste mõju, mida nad peavad oluliseks. Mõned organisatsioonid ütlesid, et mõõdavad vaid osalejate arvu ja vabatahtlikku tööd.

Mõju mõõtmiseks toodi välja järgmiseid vahendeid ja viise:

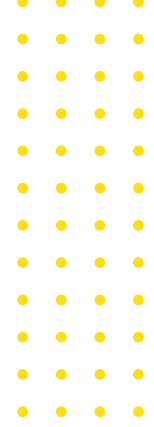
tegevuste kokkuvõte
standardiseeritud testid SOTSIAALMEEDIA ANALÜÜS
reklaamtegevused küsimustikud registreerimisleht suuline tagasiside
ANDMETE ANALÜÜS Trello TELEFONIINTERVJUU Typeform vaatlus
mentoriga kohtumine 'Impact Genome Project' Google'i vormid ja analüütika
Excel Mission Measurement ARENGUVESTLUS
Mentimeter

Peamised sihtrühmad, kellele oma tegevuse mõju kommuniqueeritakse, on rahastajad, toetajad, organisatsiooni liikmed, sotsiaalmeedia kanalite jälgijad, uudismeedia, avalikkus ja ettevõtted, kellega organisatsioon soovib tulevikus koostööd teha. Sidusrühmadega suheldakse peamiselt sotsiaalmeedia ja kodulehe kaudu, samuti kirjutatakse ja avaldatakse artikleid ning korraldatakse üritusi või arutelusid. Liikmeteni jõudmiseks kasutatakse sisekommunikatsiooni kanaleid.

Uurisime organisatsioonidelt, mida oleks neil veel vaja, et oma mõju veelgi efektiivsemalt hinnata. Kõige enam toodi välja, et oleks vaja rohkem teadmiseid,

kuidas sotsiaalset mõju tõhusalt ja järjepidevalt mõõta. Samuti on vaja rohkem infot selle kohta, miks mõju mõõtmine on oluline ja millist väärtust see luua aitab. Lisaks soovitakse kuulda häid praktikaid, saada infot erinevate tööriistade kohta ning abi oma organisatsiooni eripäradest lähtuvate mõõdikute paikapanemiseks. Üheks probleemiks on teadmispõhiste meetodite ja vahendite puudus, mis aitaksid andmeid omavahel siduda. Nähakse, et töötubades ja interaktiivsetel õppeüritustel osalemine aitaks kaasa uute teadmiste saamisele. Küsitluses tuli välja veel asjaolu, et organisatsioonidel oleks mõju mõõtmiseks vaja raha, inimressurssi ning ka juhtide motivatsiooni ja kaasatust.

Organisatsioonid, kes ei mõõda oma mõju

Organisatsioonid tõid mõju mitte mõõtmise põhjustena välja, et ei nähta mõju mõõtmise vajadust; ei teata, mis kasu mõju mõõtmine annab; pole vajalikke teadmisi või piisavalt tegevusi, mida mõõta; puuduvad oskused, ressursid (aeg, raha, inimesed) ning sobivad tööriistad. Samuti toodi välja, et COVID-19 tegi mõju mõõtmise alustamise keerulisemaks.

Selleks, et motiveerida organisatsioone oma mõju mõõtma, tuleb põhjendada mõju mõõtmise vajalikkust ning tuua välja eelised, mis sellega kaasnevad. Kuna üheks peamiseks põhjuseks, miks organisatsioonid oma mõju ei mõõda, on

teadmiste puudumine, on organisatsioonide harimine väga oluline. Neile on vaja luua infomaterjalid ja tööriistad ning korraldada töötubasid ja kursuseid. Toodi välja, et sellised ressursid nagu teave ja tööriistad peaksid olema kõikidele tasuta kättesaadavad ning mõju mõõtmise protsess peaks olema üsna lühike, et seda ajapuuduse tõttu tegemata ei jäetaks. Lisaks materjalide kättesaadavusele soovivad organisatsioonid välise juhendaja abi, kes aitaks kogu protsessi kujundada ning pakuks oma nõu ja tuge. Paljud organisatsioonid leidsid, et vajavad mõju mõõtmiseks ka täiendavat rahastust.

Mõju mõõtmise eelised

Süvaintervjuude tulemused

Süvaintervjuude peamised tulemused võib kokku võtta

Väiksemad organisatsioonid eelistavad mõju mõõtmise asemel korraldada rohkem tegevusi, kuna see tundub mõistlikuma ajakasutusena. Mõne süvaintervjuu põhjal tuli välja, et organisatsioonid koguvad tagasisidet ja hindavad oma tööd, kuid kuna nad ei tea mõju mõõtmise ja hindamise mõistet, ei tee nad seda teadlikult.

Suuremad organisatsioonid kaasavad mõju mõõtmise protsessi sageli teisi organisatsioone, kel on vajalikud teadmised ja oskused ning vahel ka rahaline ressurss.

Peamiselt vastutab mõju mõõtmise eest tegev- või projektijuht. Samas mõnes organisatsioonis mõõdab mõju iga kord erinev inimene, kellelt ei eeldatagi, et ta mõju mõõtmise kohta palju teaks.

Mitmed organisatsioonid leidsid, et nad saaksid paremate teadmiste ja tööriistade olemasolul oma mõju veelgi efektiivsemalt mõõta. Lisaks toodi välja, et tihti on neil raskusi tulemuste kommunikeerimisel ja ka selles vallas oleks abi vaja.

Mittemõõtjad tõid välja, et nad pole mõju mõõtmisest midagi kuulnud ning tehti ettepanek, et noorteühendused võiksid olla aktiivsemad ja korraldada oma liikmetele mõju mõõtmise teemalisi koolitusi.

Mõju mõõtmise õppimiseks tuleks korraldada koolitusi ja töötubasid, kus antakse põhiteadmised ja luuakse võimalus mõju hindamine praktiliselt läbi teha. Samuti võiks olla mõju mõõtmise kohta lühike kirjalik materjal koos parimate praktikatega.

Korduvalt toodi välja, et tööriistad peaksid olema interaktiivsed ja ajaefektiivsed, kuna organisatsioonidel pole piisavalt ressursse, mida saaks panustada sotsiaalse mõju mõõtmise protsessi. Kuna uuringud on noorte jaoks sageli igavad, peaksid mõju hindamise tegevused olema interaktiivsed ja kaasahaaravad. Tagasiside kogumiseks soovitati kasutada rohkem mitteformaalseid ja mängulisi tegevusi.

Kokkuvõte

Dokumentide ülevaatest näeme, et aktiivselt osalevate noorte arv väheneb. Seetõttu on oluline, et noorteorganisatsioonid pakuksid kvaliteetset teenust.

Organisatsiooni mõju mõõtmine on üks viisidest, kuidas seda edukalt teha ja seejuures on oluline, et valitsusasutused hindaksid peale liikmete arvu ka seda mõju, mida organisatsioonid noortele avaldavad. Heal tasemel mõju mõõtmist takistab aga vajalike teadmiste puudumine. Isegi organisatsioonid, kes väidavad, et mõõdavad oma mõju, leidsid, et saaksid seda teha kiiremini ja tõhusamalt, kui neil

oleks rohkem teadmisi ja ressursse. Ühelt poolt vajavad organisatsioonid mõju mõõtmiseks baasteadmisi ja koolitusi, sealhulgas näiteid selle kohta, kuidas täpselt mõju mõõta ja kuidas teised organisatsioonid seda teinud on. Teisalt need, kes oma mõju juba mõõdavad, vajavad täiendavaid teadmisi ja tööriistu, et oma mõju veelgi tõhusamalt mõõta ja kommunikeerida.

Ülevaade soovitustest

MÕJU MÕÕTMISE PROTSESS

- › Planeerige oma mõju mõõtmist strateegiliselt pika- ja lühiajaliste ning keskmise pikkusega hinnangute alusel. Pange paika oma eesmärgid ja rakendage tegevusi vastavalt neile.
- › Kasutage erinevaid meetodeid mõju mõõtmiseks.
- › Kasutage sobivaid veebitööriistu mõjude mõõtmiseks ja usaldusväarsuse tõestamiseks.
- › Püstitage oma tegevused ja mõõtesüsteem abivajajate murede ja vajaduste kaardistamisele. Uurige ka teisi olulisi sihtrühmi (nt kui olete huvikaitseorganisatsioon).
- › Kaasake oma mõju mõõtmisesse huvigrupid, kellega teie organisatsiooni liikmed ja üritustel osalejad suhtlevad (nt teised organisatsioonid, kogukonnaliikmed). Tugevdades suhteid nende huvigruppidega, saate mitmekesisemat informatsiooni.

ANDMETE KOGUMINE

- › Jälgige üksikisikute edusamme ja koguge erinevaid andmeid.
- › Looge keskkond, kus noored saavad oma õpitud ja saavutatud tulemusi ise hinnata ja esitleda. Kasutage seda sisendit enda mõju hindamiseks.
- › Looge protsess ja ühtne meetod, mida saavad kasutada nii juhendajad/korraldajad kui ka osalised, et sisukalt andmeid koguda mõju hindamiseks.

TULEMUSTE KASUTAMINE JA MÕJU EDASTAMINE

- › Motiveerige sihtrühma oma arengut hindama ning tähistage oma mõju tulemust.
- › Kommuniqueerige ja jagage loodud mõju.
- › Kasutage tulemusi töötajate motiveerimiseks.
- › Siduge oma suhtlustegevused ja mõju mõõtmise süsteem omavahel: lähtuge mõju mõõtmisel saadud infost (nt uuringu tulemused, iseloomustused, isiklikud lood), kui loote oma kommunikatsiooniplaani sisu ja sõnumeid.
- › Kasutage sotsiaalse mõju mõõtmise andmeid oma eesmärgi toetamiseks.

ANDMETE KOGUMINE

> Jälgige üksikisikute edusamme ja koguge erinevaid andmeid

Laboratorium

Teaduskool Laboratorium pakub nii loodusõpetuse tunde, etendusi, laagreid kui ka muid füüsika- ja keemiateemalisi üritusi. Nad usuvad, et üks põhjuseid, miks nii vähesed noored valivad edasiõppimiseks reaalteaduse eriala, on põnevate ja praktiliste kogemuste puudumine. Nende eesmärgiks on, et lapsed armuksid teadusesse ja valiksid valdkonnaga seotud elukutse. Selleks muudavad nad tunnid põnevaks, väljakutsuvaks ja praktiliseks. Laboratoriumi peamiseks sihtrühmaks on 8-18-aastased lapsed ja noored.

Mõju hindamise praktikad

Laboratoriumi sotsiaalse mõju hindamise strateegia on koguda laias valikus andmeid. Nad koguvad andmeid projektide ja sündmuste kohta, kuid jälgivad ka programmis osalevate laste individuaalset arengut. Nende jaoks on parim tasu tehtud töö eest see, kui nad näevad, et õpilased saavad koolis või võistlustel suurepäraseid tulemusi ning lapsevanemad märkavad, et nende tulemuste taga on Laboratoriumi tundidest osavõtt.

Sotsiaalse mõju hindamise tulemused aitavad regulaarselt parandada tundide ja tegevuste taset. Enamik Laboratoriumi uutest klientidest on neist kuulnud otseste soovitude kaudu ehk hea kogemus on parim reklaam. Sotsiaalsete mõjude hindamise tulemused on aluseks heale turundusloole ning see hõlbustab turundusstrateegia kavandamist.

> **Looge keskkond, kus noored saavad oma õpitud ja saavutatud tulemusi ise hinnata ja esitleda. Kasutage seda sisendit enda mõju hindamiseks.**

> **Motiveerige sihtrühma oma arengut hindama ning tähistage oma mõju tulemust.**

Läti 4H

Läti 4H on tänaseks Läti suurim ja mõjukaim noorteorganisatsioon, mis toetab mitteformaalse õppe ja praktilise töö kaudu Läti ühiskonnategelaste ja noorte ettevõtjate kasvu. Nad rakendavad keskkonnasõbralikke tegevusi ja edendavad maaelu arengut. Nad kutsuvad igal aastal noori osa võtma vähemalt ühest

projektist, mis võiks olla kasulik nii inimesele endale kui ka ühiskonnale laiemalt. Läti 4H-l on Lätis üle 100 klubi ja nad korraldavad erinevaid seminare, spordimänge, laagreid ja teisi noori kaasavaid üritusi. Põhiliseks sihtgrupiks on 8-18-aastased noored. Teine sihtgrupp on 16-30-aastased vabatahtlikud.

Mõju hindamise praktikad

Läti 4H mõõdab mõju, kuid nad on teadlikud, et saaksid teha midagi enam. Nende mõõtmistehnikad on järgmised:

Iga-aastaselt Noortefoorumil esitlevad noored projekte, millest nad on viimase aasta jooksul osa võtnud. Selle ürituse ajal on võimalik näha, kui paljud noored on projekte algatanud, projektidest osa võtnud ning projekte lõpule viinud. Noortefoorumil esitatakse individuaalseid või grupiprojekte, mis on toimunud märtsist septembrini. Hästi üles ehitatud projektide eest saavad noored tunnistuse. Noortefoorumi raames jagavad ja reflekteerivad noored oma kogemusi, mida nad on projekti käigus õppinud. See on organisatsioonile pidepunktiks oma mõju mõõtmisel.

Aunimetus "Let's grow!" antakse iga-aastaselt sündmusel nendele noortele, kes on olnud organisatsioonis aktiivsed üle viie aasta ja kes on saanud Noortefoorumil vähemalt viis sertifikaati. Noored esitlevad ja kajastavad üritusel oma viie aasta tööd ja panust organisatsiooni. Nad saavad auhinnaks hõbelusika ja nominatsiooni "Let's grow". Sealsel üritusel peegeldab organisatsioon oma pikaajalist mõju ja nii viisi saab näha, kuidas noored on kasvanud ja mida nad on organisatsioonis tegutsedes aastate jooksul õppinud.

Mõlemal üritusel analüüsivad ja hindavad noored enda arengut ning esitlevad seda organisatsioonile. See on hetk, mil noore mentor, vanemad ja organisatsiooni liikmed näevad organisatsiooni mõju, mille liikmed on suutnud aastatega kujundada. Pääaegu iga noor soovib olla nomineeritud organisatsiooni poolt ja organisatsiooni mentorid püüdnud selle poole, et nende juhendatavad saaksid organisatsiooni aunimetuse nominentideks.

Looge protsess ja ühtne meetod, mida saavad kasutada nii juhendajad/korraldajad kui ka osalised, et sisukalt andmeid koguda mõju hindamiseks.

Erasmus Student Network Estonia

Erasmus Student Network Estonia on mittetulundusühing, mis kuulub Euroopa suurima noorteorganisatsiooni Erasmus Student Network (ESN) hulka. ESN Estonia tegutseb kahes linnas – Tartus ja Tallinnas. ESN töötab mobiilse ja paindliku hariduskeskkonna nimel, mis toetab ja arendab tudengite välisvahetust erinevatel tasanditel ning tagab kultuuridevahelise kogemuse nendele tudengitele, kellel ei ole võimalik minna välisvahetusele. Üks ESNi peamistest projektidest on Erasmus in Schools, mis on suunatud kõikide Erasmuse ja rahvusvahelistele tudengitele, kes on huvitatud kohalike gümnaasiumite külastamisest Eestis.

Mõju hindamise praktikad

Organisatsioon kogub andmeid, et teada, mitme õpilaseni täpselt jõuti ning kuidas neile koolitund meeldis. **Rahvusvahelised tudengid said nimekirja kohustuslikest tegevustest, mille peavad välisvahetuse ajal täitma.** Esiteks märkisid rahvusvahelised tudengid tunni alguses, mitu õpilast klassis oli. Tunni lõpus tuli õpilastel täita küsimustik ja vastata kolmele küsimusele: kuidas tund meeldis; kas tahaksid õppida tulevikus välismaal; mis oli tunni meeldejäävaim mõte. Lisaks tuli teha külastuse ajal pilte. Veel küsib organisatsioon tagasisidet rahvusvahelistelt tudengitelt, õpetajatelt, koordinaatoritelt ja projekti rahastajalt, et projekti edasi arendada.

Tänu koordinaatorite abile ja kohustuslike tegevuste nimekirjale oli organisatsioonil võimalik koguda igast külastusest statistikat ja pilte. Statistika aitas näha selle mõju ning pilte kasutati sotsiaalmeedias, et projekti turundada. ESN Estonia sai 2020. aasta kevadel Erasmus Student Network STARawards võistlusel 2. koha Erasmus in Schools programmi kui kõige mõjusama noorte ja tudengite mobiilsuse projekti eest.

MÕJU HINDAMINE

- > Planeerige oma mõju mõõtmist strateegiliselt pika- ja lühiajaliste ning keskmise pikkusega hinnangute alusel. Pange paika oma eesmärgid ja rakendage tegevusi vastavalt neile.

Global Shapers Riga HUB

Global Shapers Riga Hub on Lätis asuv mitmekesine grupp noortest juhtidest, kes on proaktiivsed muutuste algatajad kohalikus kogukonnas, linnas ja riigis. Organisatsioonis tegutsev tiim on väga mitmekesine – keskuses tegutsevad IT-, rahandus-, äri-, kunsti- ja haridusspetsialistid. Keskus töötab mitmesuguste projektide kallal, näiteks tegutsetakse kiusamise ennetamise, noorte mentorluse, ettevõtete jätkusuutlikkuse, eakate inimeste kaasamise ja vaimse tervise teemadega. Organisatsiooni sihtrühm sõltub projektist, kuid enamjaolt on projektid suunatud noortele.

Mõju hindamise praktikad

Nad kavandavad sotsiaalse mõju mõõtmist **rangelt ja strateegiliselt**, et hinnata, millised projektid toovad lisaväärtust, ja tagada, et nii organisatsioon kui ka projekt täidavad oma eesmärgid. Global Shapers Riga Hub kuulub paljude samalaadsete keskuste võrgustikku, mistõttu on sotsiaalse mõju hindamine vajalik. Sotsiaalse mõju hindamine on jaotunud

1.

Pikaajalise mõju hindamine: iga aasta alguses korraldatakse meeskonnaüritus, kus arutatakse ja määratletakse projekti pikaajalised eesmärgid aasta lõikes.

2.

Keskmise pikkusega eesmärkide seadmine projektidele eraldi ja keskusele laiemalt: kindlatel projektidel on keskuse tasandil kesksed eesmärgid, et näha, kas projektid arenevad ja millist väärtust ja mõju need annavad.

3.

Lühiajalise mõju hindamine: lühiajaliste eesmärkide püstitamise, kindlate tegevuste hindamine.

See aitab kujundada organisatsiooni tööd nähes rohkem vaeva projektidega, mis annavad lisaväärtust ja mõju. Mõnikord tuleb projekti käigus eesmarke kohandada ja muuta lähenemist, et sihtgrupini jõuda. Mõju mõõtmine motiveerib liikmeid pühendama rohkem aega organisatsiooni tööle, kui nähakse oma töö mõju. Projekti erinevate faaside mõõtmine aitab tööd struktureerida, et näha projekti algust ja lõppu ning selle loodud mõju.

- **Kasutage erinevaid meetodeid mõju mõõtmiseks.**
- **Kaasake oma mõju mõõtmisesse huvigrupid, kellega teie organisatsiooni liikmed ja üritustel osalejad suhtlevad (nt teised organisatsioonid, kogukonnaliikmed). Tugevdades suhteid nende huvigruppidega, saate mitmekesisemat informatsiooni.**

Global Citizen's Academy (GCA)

Global Citizen on sotsiaalne ettevõtte, mis viib ellu erinevaid rahastatud rahvusvahelisi projekte, mis keskenduvad ülemaailmsele haridusele. Lisaks pakub organisatsioon noorsootöö, mitteformaalse hariduse ja noorte juhtide ning koolitajate professionaalse arenguga seonduvaid teenuseid. Nende sihtgrupiks on noored, noorsootöötajad ja koolitajad.

Mõju hindamise praktikad

Nad hindavad oma mõju järjepidevalt. Näiteks hinnati üht pikaajalist projekti korraldades intervjuusid projektis osalenute ja kohalike kogukondadega. Need põhjalikud intervjuud aitasid selgitada, millised olid sotsiaalsed mõjud teistele organisatsioonidele kolme aasta jooksul, mil projekti ellu viidi: see suurendas ettevõtte arengut ja kujundas selle identiteeti. Intervjuudest selgus ka, et kõik liikmesorganisatsioonid on seadnud prioriteediks ülemaailmse hariduse edendamist. Lisaks on organisatsioonid viinud läbi uuringuid, kuidas projekt mõjutas selles osalenud noori. Selgus, et projekti mõju oli väga positiivne: noored mõistavad paremini globaliseerumise olulisust, haridust ja on rohkem huvitatud osa võtma globaalsetest probleemidest jne.

See aitas kaasa nende töö edukusele ja tõhususele ning tulevaste tegevuste ja eesmärkide kavandamisele. Samuti aitas suuresti kasvatada ka organisatsiooni töötajate motivatsiooni. ***Sotsiaalse mõju mõõtmine aitas julgustada kõiki töötajaid püüdlema suuremate projektide, tegevuste ja eesmärkide poole.***

> Kasutage sobivaid veebitööriistu mõjude mõõtmiseks ja usaldusväärseuse tõestamiseks.

Junior Achievement Lithuania

Junior Achievement Lithuania on rahvusvaheline mittetulundusühing, mis pakub noortele haridusprogramme ettevõtluse, rahanduse, majanduslike teadmiste ja töövalmiduse teemadel. Nende sihtgrupiks on 7-19-aastased lapsed ja noored, õpetajad ja sotsiaalse mõju investorid, kes rahastavad nende tegevusi.

Mõju hindamise praktikad

Nende programm nimega "Titan" kasutab mõju mõõtmiseks veebipõhist tööriista "[Mission Measurement](#)". "Titan" on kogemuslik veebipõhine ettevõtlusteemaline haridusprogramm, mis kutsub õpilasi proovile panema oma teadmisi ettevõtlusest võisteldes veebi vahendusel väga konkurentsirohkes fiktsionaalses Holo-Generatori simulatsioonis. Veebipõhise tööriista abil mõõdab organisatsioon programmi peamist tulemust – töövalmidust.

Vastavalt 2020. aasta veebruaris "Mission Measurementi" kogutud andmetele jõudis programm 4406 nooreni ja kõik nad olid omandanud tööoskusi, nii pehmeid oskusi kui ka vajalikke teadmisi, et leida endale tööd, omandanud tunnistusi ja haridust valdkondades, kus karjääri tegemisel on suured nõudlused, ning eemaldasid tööhõivega seotud takistusi. See tööriist mõõtis kulu ühe tulemuse kohta, programmi intensiivsust ja teisi olulisi mõju mõõtmise andmeid.

See näide tõi välja veebipõhiste tööriistade kasutamise edu, luues samal ajal sotsiaalse mõju mõõtmise andmeid. Organisatsioon on teadlik "Titan" programmi mõjust ja saab seda vastavalt tagasisidele täiendada. Organisatsioon kommunikeerib tulemusi sihtgruppide, et tõestada programmi usaldusväärset.

- > Püstitage oma tegevused ja mõõtesüsteem abivajajate murede ja vajaduste kaardistamiseks. Uurige ka teisi olulisi sihtrühmi (nt kui olete huvikaitseorganisatsioon).

Eesti LGBT Ühing

Eesti LGBT Ühing on mittetulundusühing, mis toetab LGBT+ kogukonda ja nende lähedasi, pakkudes tugiteenuseid ja teostades huvikaitset ning parandades teavitustegevusega ühiskonna teadlikkust LGBT+ teemadest.

Mõju hindamise praktikad

Organisatsioon küsib tagasisidet ning analüüsib spetsiifilisi indikaatoreid nagu ürituste ja neil osalejate arvud, saadud sisendid ja valdkonna uuringud. Näiteks kaardistas organisatsioon uuringu abil Eesti LGBT+ kogukonna mured ja vajadused. Selle uuringu tulemusi võeti arvesse organisatsiooni uue strateegia koostamisel.

Kogukonnauuringud ja mõju mõõtmine annavad neile ülevaate hetkeolukorrast ja vajadustest andes võimaluse näidata poliitikutele ja otsustajatele, milliseid muudatusi on vaja ellu viia. Mõju uurimise ja mõõtmisega on organisatsioon leidnud viisi, kuidas jõuda nendeni, kes ei ole veel võtnud LGTB+ teemadel seisukohti, ja kuidas mõjutada nende arvamust ka siis, kui rühm pole valmis neid kuulama.

MÕJU HINDAMISE TULEMUSED JA NENDE KOMMUNIKEERIMINE

- **Kommunikeerige ja jagage saavutatud mõju tulemusi.**
- **Siduge oma suhtlustegevused ja mõju mõõtmise süsteem omavahel: lähtuge mõju mõõtmisel saadud infost (nt uuringu tulemused, iseloomustused, isiklikud lood), kui loote oma kommunikatsiooniplaani sisu ja sõnumeid.**

Youth For Understanding Estonia (YFU Eesti)

Youth For Understanding (YFU) on üks maailma vanimaid, suuremaid ja austatumaid noortevahetusprogrammidega tegelevaid organisatsioone. YFU eesmärk on julgustada inimesi leidma samastumisviise teiste kultuuridega ning teisalt märgata ja hinnata kultuuridevahelisi erinevusi läbi haridusliku vahetusprogrammi. YFU programmid pakuvad Eesti gümnasistidele võimalust avastada maailma. See võimaldab neil kutsuda maailm ka oma koju, võõrustades aastaks vahetusõpilast. Organisatsioon on 1995. aastast alates võõrustanud 500 erinevat õpilast üle terve maailma.

YFU Estonia saab tänu mõju mõõtmisele edastada tugevaid sõnumeid ja kommunikatsiooni. Programmi mõju näitamine on hädavajalik, sest organisatsioon kogub annetusi, et pakkuda stipendiumeid noortele, kelle majanduslik taust ei võimaldaks muidu vahetusaastale minna.

Mõju hindamise praktikad

YFU Estonia küsib õpilastelt igal aastal tagasisidet, kuidas nad jäid rahule vahetusaastal saadud YFU Eesti toega ja tugitegevustega. Nad jälgivad tähelepanelikult tulemusi ja arendavad vastavalt oma tegevusi. Samuti küsib organisatsioon kommentaare ja iseloomustusi, millest nad järeldavad, et kui ollakse valmis oma muljeid jagama, siis on õpilased piisavalt rahul YFU programmiga, sest juhuslikule pärimisele on alati olnud nõus oma kogemustega vastama. Veel viivad nad vabatahtlike seas kord aastas läbi rahulolu-uuringut. Lisaks tutvusid nad mõju mõõtmise teemaga põhjalikult koostades mõjuaruannet Maailmamuuatjad.ee lehekülje jaoks.

> Kasutage sotsiaalse mõju mõõtmise andmeid oma eesmärgi toetamiseks.

Leedu Noorteühenduste Liit (Lijot)

Leedu Noorteühenduste Liit on Leedu suurim noorteorganisatsioon, mis ühendab 71 riiklikku ja kohalikku noorteorganisatsiooni ja noortekogu. LijOT viib Leedus ellu mitmesuguseid rahastatud projekte, mis on seotud noorte teemadega ning konsulteerib võrgustiku liikmeid ja esindab nende arvamust poliitika kujundamise protsessides. Nende peamine sihtrühm on noored, kes kuuluvad erinevatesse noorteorganisatsioonidesse kogu riigis.

Mõju hindamise praktikad

Järjepidev kvalitatiivne andmekogumine aitab mõõta nende endi mõju ja kuidas mõjutab võrgustik inimesi, kes kasutavad pakutavaid teenuseid. Organisatsioon korraldab kaks korda aastas üldkoosolekut ning tihedamini foorumeid, kus kõik võrgustiku liikmed jagavad kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid andmeid. Need andmed lisatakse LijOTi ja selle liikmesorganisatsioonide sotsiaalse mõju mõõtmise andmete kokkuvõttesse. LijOT viib lisaks Leedu noorte probleemide kaardistamiseks läbi arvukaid uuringuid, mis aitavad kaasa organisatsiooni sotsiaalse mõju mõõtmise protsessidele.

Nad kasutavad sotsiaalse mõju mõõtmise andmeid nii tulevaste eesmärkide ja tegevuste kavandamisel ja struktureerimisel kui ka poliitika kujundamise protsessides, kus sotsiaalse mõju andmed tõendavad noorteorganisatsiooni töö väärtust. See aitab saavutada suure eesmärgi – Leedus tõusis sel aastal noortevaldkonna rahastus 30% võrra. Sellest saavad kasu nii LijOT, nende võrgustiku liikmed kui ka kõik Leedu noored.

